

ČESKÉ PRÁVO

ČASOPIS SPOLKU NOTÁŘŮ ČESKOMORAVSKÝCH

ŘÍDÍ REDAKČNÍ RADA.

VYCHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC MIMO ČERVENEC A SRPEN. — REDAKCE A ADMINISTRACE V PRAZE II, ŽITNÁ UL. Č. 8. — PŘEDPLATNÉ 40 K I S POŠTOVNÍ ZÁSILKOU. — JEDNOTLIVÉ ČÍSLO 4 K

ROČNÍK XXIV.

V PRAZE DNE 27. KVĚTNA 1942.

ČÍSLO 5.

Válečné dílo pomoci pro Německý Červený kříž.

Se zřetelem k výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 20. května 1942, číslo 26.093/42-8 poukazujeme na rozhodnutí vlády Protektorátu Čechy a Morava k uspořádání sbírky mezi českým obyvatelstvem ve prospěch válečného Díla pomoci pro Německý Červený kříž a vyzýváme všechny pp. notáře i kandidáty notářství, aby jako v letech předchozích podle možnosti nejvydatněji a nejvyšším obnosem přispěli na tuto sbírku a vyzvali také své zaměstnance, aby se sbírky rovněž úměrně zúčastnili.

Sbírky se konají ve dnech 18. května až do 30. června 1942. Vplatní lístky na šekové konto poštovní spořitelny v Praze č. 63.000 lze obdržeti bezplatně u každého poštovního úřadu.

RUDOLF PELANT,
kandidát notářství v Praze II:

Nové úlevy při zjišťování osobní totožnosti.

Ve Sbírce zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava, ročník 1942, částka 70, uveřejněno bylo dne 8. května 1942 pod číslem 168 vládní nařízení ze dne 21. dubna 1942, kterým se mění předpisy o zjišťování totožnosti účastníků a svědků při notářském a soudním osvědčování.

Pro zajímavost chci přihlédnouti k vývoji této otázky, pokud ovšem omezený rámec článku dovoluje.

I. Původní ustanovení o zjišťování totožnosti obsahuje § 55 notářského řádu ze dne 25. července 1871, číslo 75 ř. z., jenž praví: „Notář musí účastníky co do osoby a podle jména sám znáti, anebo musí jemu pravost jejich osoby potvrzena býti dvěma jemu osobně známými svědky nebo přibráným druhým notářem.“

Svědci totožnosti pak podle následujícího odstavce cit. paragrafu musejí míti vlastnosti způsobilého svědka úkonového, to jest:

- a) musejí býti alespoň 20 let staří,
- b) musejí býti úplně důvěry hodni,
- c) notář musí svědky sám znáti a nesmí se spokojiti tím, že si dá jejich osobní totožnost potvrditi jinými svědky,
- d) alespoň jeden svědek musil býti mužského pohlaví; osoba ženského pohlaví mohla býti jen druhým svědkem,

e) musejí rozuměti řeči, v níž notářská listina jest sepsána a alespoň jeden z nich musí umět čísti a psáti.

Tyto předpisy platily původně pro zjišťování totožnosti při všech notářských úkonech, tedy nejenom při notářských spisech, nýbrž i při ověřování podpisů a všech jiných úkonech osvědčovacích.

II. První úlevy důkazu osobní totožnosti, ovšem jen při ověřování podpisů a jiných osvědčováních, přinesl zákon ze dne 4. června 1882, č. 67 ř. z., jenž v § 5 stanovil, že při soudním neb notářském ověřování nebo při jiném listinném notářském osvědčování není třeba druhého svědka, předloží-li ten, jehož podpis má býti ověřen, průkazní listiny, jejichž držení nasvědčuje tomu, že ten, kdo se jimi vykáže, jest tím, komu takový list svědčí a není-li pochybnosti o této domněnce. Předložené průkazní listiny musí býti zevrubně označeny v zápise o úředním úkonu i v samém osvědčení.

Tato úleva neplatila a neplatí až dosud pro notářské spisy, jsouc omezena jen na legalisace podpisů a ostatní úkony osvědčovací.

III. Další úlevu znamená ustanovení § 3, I. díle novely k obecnému zákonníku občanskému (cís. nař. ze dne 12. října 1914, č. 276 ř. z.), která s účinností od 13. října 1914 zrušila dosavadní obmezení pro ženy

v tomto směru, takže ženy mohou být svědky při zřizování písemných listin a při posledních pořízeních i svědky jednání při zřizování notářských spisů a může jich být též použito jako prvního a jediného svědka totožnosti při soudních a notářských ověřeních.

IV. Konečně svrchu citované vládní nařízení číslo 168/1942 Sb., vydané zřejmě v souvislosti s říšským nařízením ze dne 21. února 1942 o změně osvědčovacího práva v oněch částech Říše, jež patřily dříve k bývalému Rakousku, a které platí od téhož dne i pro německé notáře a německé soudy v Protektorátu Čechy a Morava, změnilo s účinností od 8. května 1942 platné předpisy tak, že při všech notářských listinách a úkonech, při kterých nutno zjišťovati totožnost účastníků nebo svědků, stačí k tomu vedle dosavadního způsobu též toliko úřední průkaz, opatřený podobenkou a vlastnoručním podpisem.

Strana nebo svědek, jichž osobní totožnost se zjišťuje, musí tudíž notáři předložit průkaz o své totožnosti, který nezbuzuje žádných pochybností, takto kvalifikovaný:

1. úřední, to jest vydaný úřadem, ať již státním nebo samosprávným nebo jiným veřejným; stačí tedy na př. občanská legitimace, cestovní pas, notářská nebo kandidátská legitimace, vydaná notářskou komorou, atp.,

2. opatřený podobenkou (Lichtbild), tedy fotografií; kresba by patrně nestačila,

3. opatřený vlastnoručním podpisem. Dlužno proto před použitím legitimaci zkoumati, je-li majitelem podepsána.

Tato nová úleva při zjišťování totožnosti platí jak pro účastníky, tak i pro svědky úkonu, po případě svědky totožnosti, nemají-li účastníci sami takovýchto průkazů, při všech notářských listinách a úkonech, tedy při spisech notářských, při notářských protokolech o posledním pořízení podle § 70 a násl., jež jsou postavena na roveň pořízením zřízeným před soudem, při legalisacích, jakož i při všech jiných notářských osvědčeních. V důsledku toho byl zrušen § 68, odst. 1, písm. d) notářského řádu.

Předložené průkazy totožnosti jest v notářských listinách, ať již spisech nebo protokolech, zevrubně vyznačiti. Porušení tohoto předpisu však na rozdíl od dosavadního práva již nemá na platnost notářského spisu jako veřejné listiny vlivu.

Další úlevu přináší § 3 novely pokud jde o obsah d o l o ž k y legalisační. Na rozdíl od protokolu legalisačního, ve kterém musí být předložené průkazy totožnosti zevrubně vyznačeny, stačí v doložce uvést jen z p ů s o b, jakým byla totožnost strany zjištěna. Stačí tedy v doložce jen všeobecné označení: „Osobní totožnost byla zjištěna na základě úředních průkazů, opatřených podobenkou a vlastnoručním podpisem“, nebo ještě lépe „osobní totožnost byla zjištěna podle vládního nařízení číslo 168/1942 Sb.“. Tato forma bude vhodnou pro razítka legalisační, jichž se — zvláště ve velkých městech — v praxi dosti používá. Ostatní obsah doložky (číslo jednací, jméno, příjmení, zaměstnání a bydliště strany atd.) zůstává ovšem jako dosud.

Jest nepochybné, že tuto úlevu uvítají nejen notáři, nýbrž i občané, jimiž prokazování totožnosti podle dosavadního způsobu činilo mnohdy značné potíže.

Notářům, resp. jejich náměstkům a zmocněným zástupcům nastává ovšem zvýšená povinnost bedlivě zkoumati, zda předložený průkaz je pravý a nezbuzuje žádných pochybností, a kdyby tomu tak bylo, nutno dáti si potvrditi totožnost způsobem až dosud platným.

JUDr. STANISLAV JANĎOUREK, odborový rada:

Některé změny a úpravy při řízení ve věcech akciových společností.

Změna v úřední příslušnosti.

Vládním nařízením č. 14/1942 Sb. byla změněna kompetence ve věcech akciových společností, jež přeshly spolu s agendou družstev na ministerstvo hospodářství a práce, jak bylo označeno cit. vládním nařízením býv. ministerstvo obchodu.

Příslušnost ministerstva vnitra ve věcech společností s r. o. zůstala nedotčena.

Úprava stanov akciových společností v důsledku změněné úřední příslušnosti.

Vzhledem k přesunu kompetence ve věcech akciových společností jeví se nutným upravit jinak znění stanov těchto společností, pokud se v nich činí zmínka o ministerstvu vnitra.

Jde tu jmenovitě o ustanovení při zvýšení a snížení akciového kapitálu a příslušnosti valné hromady, v nichž jest místo obratu „schválení ministerstva vnitra“ uvésti „úřední schválení“.

Zvýšení akciového kapitálu.

O této věci jedná můj článek v č. 3/1941 tohoto časopisu.

Doporučuje se zažádati vždy za předběžný souhlas k zamýšlenému zvýšení akciového kapitálu a změně stanov s tím souvisící ještě před konáním valné hromady, jež se má o věci usnésti a na niž jest pak tudíž již předem známo stanovisko schvalujícího úřadu k uvedené finanční transakci. Celý postup při zvýšení akciového kapitálu jest tím poněkud urychlen a zjednodušen.

Jde-li o zvýšení akciového kapitálu k tíži stabilizačního rezervního fondu podle vládního nařízení č. 27/1928 Sb., lze nakolkovati neb odkolkovati akciový kapitál nebo vydati akcie zdarma posavadním akcionářům teprve po úředním schválení změny stanov, podmíněné novou výší akciového kapitálu.

Jazyková úprava cenných papírů akciových společností.

V této věci byly vydány ministerstvem vnitra dva výnosy, první v měsíci dubnu a druhý, pozměňující a doplňující výnos, byl vydán v měsíci listopadu minulého roku, jež byl také uveřejněn v č. 2/1942 tohoto časopisu. V tomto posledním výnosu byly vydány také pokyny, pokud jde o opravu údajů na cenných papírech v důsledku změněných státoprávních poměrů.